

JÄRVI-SUOMEN KYLÄT RY (Jäsky)
c/o kyläasiamies Henrik Hausen
Os. Uusimäentie 157, 19460 Ruorasmäki,
puh. 0400 992 699,
sähköposti: henhaus@gmail.com,
kotisivu: www.jasky.net

ETELÄ-SAVON KYLÄKIRJE 2 / 2010

Voimistuvat kylät koulutus 8.-9.10.2010

Voimistuvatko Etelä-Savon kylät ja kunnat uudella yhteistyöotteella? Tartummeko kehitykseen vai jäämmekö sivustakatsojiksi? Nyt kaikki kehittäjät mukaan! Paikka on Naisvuoritalo Mikkelin keskustassa.

Ratkaisut löytyvät läheltä! Perjantaina pohdimme kylien, kuntien ja seurakuntien yhteistyötä. Lauan- taina uutta potkua yhdistystoimintaan tulee anta- maan järjestövalmentaja **Petri Toikkanen** Jyväskylästä. Hän on kokenut luennoitsija ja lisäksi tällä hetkellä Jyväskylän ammattikorkeakoulun oppilaskunnan toiminnanjohtaja.

Tilaisuus on maksuton, lounaat omakustanteisesti. Ilmoittautuminen heti puh. 0440 155 222 tai sanna.kiuru@veejjakaja.fi. Ilmoittakaa osallistutte- ko molempiin päiviin ja lounaille!

Pe 8.10 klo 10–16.30

Klo 10–10.30 Tulokahvit

- Maaseutuneuvos, prof. **Eero Uusitalo**, YTR: Maakunta ja kunnat nousuun kylien avulla. Kunnat ja kylät yhteistoimintaan.
- Erityisasiantuntija **Christell Åström**, Kuntaliitto: Miten paikallinen ääni kuuluu kunnassa? Paikallisen suoran demokratian järjestelyt.

12–13 Lounas

- Yrittäjä Jorma **Harmoinen**, Anttolan aluejohtokunnan puheenjohtaja: Ko- kemuksia aluejohtokunnan työstä ja toiveita toiminnan kehittämisestä
- Maaseutupäällikkö **Kari Mikkonen** ja kaavoitusinsinööri **Jari Ahonen**: Mi- ten Mikkeli aikoo kehittää maaseutuaan ja entisiä kuntakeskuksia?
- Kirkkoherra **Juha Tanska**, Kymin seurakunta: Kirkon rooli maaseudun ke- hittämisessä
Käännä! (lauantain ohjelma)

La 9.10 klo 9-15

klo 9-9.30 Tulokahvit

- Järjestövalmentaja **Petri Toikkanen**, Eetanet Oy: Voimistuva yhdistystoiminta! Työkaluja jaksamiseen kylissä ja yhdistyksissä
- Tutkija **Simo Palviainen**, Itä-Suomen yliopisto: Maaseudun palvelusopimus käytäntöön "Ei haikailla, sovitaanpa!"
- Kylätaloissa rakennetaan kuntien yhteisöllisyyttä: esimerkkejä kuvin ja sanoin Mäntyharjun Mynttilästä, Ristiinan Vitsiälästä, Kangasniemen Ruokomäestä ja Pieksämäen Paltasesta

11.40–12.40 Lounas

- Kehittämisojohtaja **Tuomas Perheentupa**, Syty: Kylätoiminnan kasvava vastuu
- Toiminnanjohtaja **Veli-Matti Karppinen**, Kainuun Nuotta: Varainhankinnan kehittäminen
- Toiminnanjohtaja **Sanna Kiuru**, Veej'jakaja ry: Yhteenvedo ja ehdotukset kampanjan jatkoksi
- Osallistujien kannanotot - valmisteltu keskustelu ja kampanjan jatkotoimet

14.45 Päätöskahvi

Tilaisuus on Mikkelin Naisvuoritalossa, osoite Mikonkatu 23. Ilmoittautukaa mahdollisimman pian! Tervetuloa mukaan!

Seminaarin pääjärjestäjät ovat Veej'jakaja ry ja Järvi-Suomen kylät ry. Mukana järjestäjinä ja kampanjan rahoittajina ovat myös Suomen Kylätoiminta ry, Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä, Maaseutuverkosto, Suomen Kuntaliitto ja kunnat, Suomen evankelis-luterilainen kirkko ja seurakunnat sekä Maaseudun sivistysliitto.

Kampanjan ydinkysymys on kylien ja kuntien yhteistyön lisääminen. Maaseutukunnat ovat heikkoja ilman vapaaehtoistoimijoita, ja kyläyhdistykset ovat heikkoja ilman kuntien tukea. Myös yrittäjiä, seurakuntia ja muita paikallisia järjestöjä ja viranomaisia tarvitaan mukaan, jos halutaan tehokkaasti kehittää kyliä.

Koulutuskierron - yhteensä 55 koulutustilaisuutta jokaisessa Manner-Suomen Leader-alueella - käynnistyi syyskuussa 2010 ja jatkuu joulukuulle 2012 saakka.

Maatalousympäristö esillä Mikkelissä 11.10.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman vuoden 2010 teemana on ympäristö. Etelä-Savon teematilaisuus järjestetään otsikolla Maatalousympäristön haasteet ja mahdollisuudet Etelä-Savossa.

Tilaisuus on osa maaseutuverkoston Ympäristö 2010 -kiertuetta ja se järjestetään Mikkelissä 11.10. klo 9-16. Tarkemmat tiedot Jäskyn toimintakalenterista tai Etelä-Savon Ely-keskuksesta.

Johda ja vaikuta

Johda ja vaikuta on ProAgrian eteläsavolaisille naisille suunnattu hanke. Tavoitteena on kasvattaa naisten valmiuksia ja rohkeutta osallistua oman alueensa kehittämistyöhön ja päätöksentekoon.

Syksyn tapahtumista mainittakoon Vaikuta verkossa -kurssit Pieksämäellä, Mikkelissä ja Savonlinnassa sekä Hyvä me – uutta energiaa järjestötoimintaan! Järjestökoulutuksen vetäjänä toimii järjestövalmentaja **Petri Toikkanen** Jyväskylästä. Hanke järjestää myös matkan eduskuntaan, Monika-Naiset -liittoon, Vuoden kylään Vihtijärvelle sekä Heinolan lähiruokatori Heilaan. Tarkemmat tiedot Jäskey kotisivujen toimintakalenterista tai hankevastaavalta Kirsi Mutka-Paintotalta, puh. 020 747 3617.

Kutsu syyskokoukseen 20.11.2010

Järvi-Suomen kylät ry:n syyskokous järjestetään perinteisesti Etelä-Savon Vuoden kylässä, tänä vuonna siis Savonlinnan Rönkönvaara-Lapinlahdessa, Rönkkötalossa eli Rönkönvaaran entisessä koulussa.

Päivä on lauantai 20.11. ja virallinen syyskokous on klo 13. Syyskokouksessa käsitellään sääntöjen mukaiset asiat, muun muassa valitaan Jäskyn puheenjohtaja ja hallitus vuodelle 2011.

Hallituksen erovuoroiset jäsenet ovat:

Asko Hirvonen, Savonlinna, varalla Riitta-Liisa Kallioinen, Savonlinna, Jouko Mälkiä, Enonkoski, varalla Esko Makkonen, Savonranta, Riitta-Leena Jantunen, Mikkelä, varalla Veli Oinonen, Ristiina, Seppo Intke, Pieksämäki, varalla Leo Sistonen, Sulkava.

Puheenjohtaja valitaan aina vuosittain. Nykyinen puheenjohtaja on Ilkka Sutinen Mikkelistä.

Hallituksen muut jäsenet ovat:

Eila Puhakainen, Juva, varajäsen Pia Niilo-Rämä, Mikkelä, Jukka Paatero, Ristiina, varajäsen Pentti Nieminen, Kangasniemi, Leena Äärimaa, Hirvensalmi, varajäsen Veikko Simelius, Heinävesi, Leena Suhonen, Rantasalmi, varalla Marita Mattila, Mäntyharju.

Henkilöjäsenillä on kokouksessa 1 ääni ja yhdistyksillä 5 ääntä. Yhdistysedustajilla tulee olla valtakirja.

Ennen kokousta järjestetään seminaari, tiedot siitä tulee myöhemmin. Tule mukaan tutustumaan Rönkkötaloon ja osallistumaan!

LOKAALI juhlaseminaari kokosi paikallistoimijat

Kylä-, Leader- ja muut paikallistoimijat kokoontuivat valtakunnalliseen LOKAALI juhlaseminaariin Pieksämäelle 28.–29.8. Päivillä oli ohjelmassa niin kyläretkiä kuin keskusteluja, luentoja ja kulttuuriohjelmaa.

Päivät käynnistyivät lauantaina kyläretkillä: toinen täysi linja-autollinen tutustui Venetmäen ja Paltasen kylien toimintaan sekä matkailutilaan ja entiseen juna-asemaan rakennettuun kylätaloon.

Kyläpäällikkö **Terho Häkkinen** kertoi Venetmäen aktiivisesta toiminnasta. Yhteistoiminnalla kehitetään niin matkailua kuin oman kylän turvallisuutta: kylän on perustettu vapaaehtoinen hälytysrinki.

Aune Vauhkonen kertoi taas Paltasen toiminnasta. Kylätalo on perustettu entiseen juna-asemaan. Viihtyisän kokoontumistilan rakentaminen kylmään varastotilaan oli suuri projekti ja talon toiminta onkin nyt monipuolista.

Myös toinen linja-auto oli täynnä ja sillä päästiin tutustumaan vuoden 2008 vuoden kylän Siikamäki-Peiposjärven asukkaisiin, kyläkouluun, päivähoitoon, seurantaloon, metsäkouluun, kauppaan ja monipuoliseen yritystoimintaan. Astamyrskyn jäljet näkyivät maastossa.

Maire Leikas kertoi Nikkarilan metsäoppilaitoksesta, jossa monet kylän nuoret ovat opiskelleet.

Peter ja **Anu Hartwig** kertoivat omasta ja yrityksensä muutosta pääkaupunki-seudulta Pieksämäelle. Heitä yllätti hyvä kylähenki ja pimeät yöt. Yritystoimintaa muutto ei ole häirinnyt ja Peter värvättiin jo kyläyhdistyksen puheenjohtajaksi.

Eilamaria Leskinen muutti takaisin sukunsa taloon Siikamäelle. Nyt hän esiintyy muun muassa Pieksämäen Poleenin opereteissa.

Susanna Tourusen tärkein syy muuttaa kylään 17 vuotta sitten oli hevosharrastus. Kylässä onkin yli 50 hevosta!

Anneli Tams kertoi viihtyneensä hyvin kyläkoulun opettajana. Hän ehtikin toimia Peiposjärven koululla 25 vuotta ennen kuin jäi eläkkeelle. Koulussa on nyt 27 oppilasta ja määrä kasvaa. Eskareita on tänä vuonna 7. Matkalla luovutettiin kylän kiertävä kehto **Leikkaan** perheelle, jossa tällä hetkellä on nuorin asukas.

Seppo Intke kertoi seurantalosta, joka rakennettiin talkoilla 1933.

Virpi Kuvaja-Köllner DIAK-ammattikorkeakoulusta kertoi mielenkiintoisesta eKylä-hankkeesta. Hankkeessa eri maiden toimijat ja yritykset kokeilevat sähköisiä palveluja, joiden avulla parannetaan ikääntyneiden toimintakykyä ja elämänlaatua. Sähköisten innovaatioiden – esimerkiksi terveyden etähallintaan liittyvien laitteiden – lisäksi tarvitaan usein ryhmätapaamisia ja koulutuksia. Ta-

voitteena on myös kehittää toimivia palvelumarkkinoita maaseudulle. Siikamäki-Peiposjärvi on yksi hankkeen kokeilukylistä.

Siikamäen sahalla oli meitä vastassa, sahuri **Kari Öster**, eläinhoitolayrittäjä **Tuula Suomalainen**, raskaan kaluston autokorjaaja **Ismo Kaipainen** ja kuljetusyrittäjä **Jari Suhonen**. Kylän yritystoiminta on monipuolista.

Iltajuhlissa palkittiin Etelä-Savon vuoden kylä Rönkönvaara-Lapinlahti.

LOKAALISSA tuli tietenkin esille myös käynnissä olevan Voimistuvat kylät -kampanjan teema kuntien ja kylien välinen suhde. Sytyn puheenjohtaja, professori **Eero Uusimäki** korosti alustuksessaan, että aluetoimikunnat ja muut lähidemokratian elimet on koottava paikallistoimijoista. Paikallisdemokratian kehittäminen on vielä pahasti kesken. Kokeilut näyttävät tietä, mutta vielä on löydettävä aivan uusia työmuotoja.

Paneelikeskustelussa näitä ajatuksia kehiteltiin hyvässä hengessä.

Kansanedustaja **Katri Komi** (keskusta) kertoi innostavana esimerkkinä Joroisten Kolman kylästä, jossa kylän aktiivisella toiminnalla on säilytetty kyläkoulu ja perustettu ryhmäperhepäivähoito.

Kansanedustaja **Olli Nepponen** (kok.) kertoi, miten hänen kotikaupunkinsa Mikkeli on muuttunut maaseutukaupungiksi kuntaliitosten myötä. Elävä maaseutu on kaupungin vetovoimatekijä, mutta palvelujen säilyttäminen kylissä ei aina ole helppoa. Nepposen mukaan aluejohtokuntien ja kyläyhdistysten merkitys on kasvussa. Kutsu seminaarin paneeliin oli lähetetty kaikille Etelä-Savon kansanedustajille. Heistä ehti paikalle Komin ja Nepposen lisäksi keskustan **Jari Leppä**.

Ely-keskuksen yksikön päällikkö **Maija Puurunen** korosti hänkin kylien vireytystä ja Leader-toiminnan kasvavaa merkitystä. Kyläsuunnitelmia ja kokoontumistiloja tehdään pienillä mutta tärkeillä hankkeilla.

Juhlapuheessaan maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja **Jari Leppä** lähti siitä, että maaseutu ei ole Suomelle taakka vaan mahdollisuus. Mahdollisuuksista hän nosti ensimmäiseksi esille maaseutuasumisen, joka houkuttelee monia ja tarjoaa selviä etuja.

Myös elintarviketuotanto, energia, matkailu, hoivapalvelut, luova työ ja kulttuuri ovat Lepän mukaan maaseudun valtteja. ”Vapaaehtoistyö on kansakunnan henkivakuutus” hehkutti kansanedustaja ja Koirakiven nuorisoseuran näyttelijä Jari Leppä.

Leppä nosti erityisesti esille maaseutuvaikutusten arvioinnin. Se on tärkeä uusi toimintatapa, jonka eduskuntakin periaatteessa jo hyväksyi maaseutupoliittisen selonteon yhteydessä. Se tarkoittaa, että kaikissa maaseutuun vaikuttavissa hankkeissa ja suunnitelmissa tarkkaillaan ja valvotaan maaseudun etua.

Kylätoiminnan valtionapu on noussut viime vuosina, ja Leppä totesi tyytyväisenä, että raha on käytetty tehokkaasti ja se on tullut tarpeeseen. Hän myös muis-

tutti, että paikallisessa toiminnassa ei saa unohtaa iloa ja hauskuutta. Esimerkiksi hän mainitsi kyläteatteritoiminnan, joka on niin mukavaa, että hän ei voi olla siitä pois.

Päivien kulttuuri-anti sai paljon kiitosta: **Halkokummun harrastajateatterin** musiikkikavalkadi iltajuhlissa sekä Siikamäen sopraanon **Eilamaria Leskisen** laulu pääjuhlissa.

Elokuvaohjaaja **Markku Pölösen** esityksessä pääjuhlissa oli sopivasti faktaa ja fiktiota, ja se imaisi pohjoiskarjalaisella aitoudella ja rehevyydellä yleisön mukaan.

Pölösen korosti, että kylä on pieni yksikkö, joka on asukkaan järjellisesti ymmärrettävä. Hän myös puhui nostalgian puolesta: nostalgialla herätämme mielenkiintoa maaseutua kohtaan. Hiljaisuuden ja perinteiden arvostus on nousussa ja ne ovat maaseudun valtteja.

Juhlaseminaari huipentui Vuoden kylän ja aktiivisten toimijoiden palkitsemisiin. Valtakunnallinen Vuoden kylä on uusimaalainen **Vihtijärvi** ja Vuoden maaseututoimija Ruralia-instituutin tutkija **Ritva Pihlaja**.

Osikonmäen kylä lahjoittaa älytaulun koululle

Osikonmäen koulu täytti 80 vuotta elokuussa. Mukana juhlassa oli koulun oppilaiden ja opettajien lisäksi entisiä oppilaita sekä kunnan ja maakunnan edustajia. Juhlavuoden kunniaksi kyläyhdistys kerää rahaa älytaulun hankkimiseksi kouluun. Näin koulu pysyy kehityksen mukana. Älytaulu voi edistää oppilaiden esiintymistaitoja ja opiskelua.

Osikonmäen koulussa on nyt 57 oppilasta. Osikonmäellä oli maakunnan ensimmäinen kylän tonttipörssi. Epäilijöitä riitti, mutta pian saatiin 14 tonttia myyntiin. Kyläyhdistys on toteuttanut monia hankkeita, vuonna 2008 se julkaisi hienon kyläkirjan, vuonna 2009 juhlittiin uusia katuvaloja ja 2010 kyläyhdistyksen 30-vuotista taivalta.

Olkkolaan monipuolinen liikuntapaikka

Mikkelin Olkkolan koululle valmistuu monipuolinen liikuntapaikka kyläläisten talkootyön voimin. Tekonurmi saatiin kaupungin lahjoituksena Urpolasta. Kentän pohjatyöt ja 1 000 neliömetrin hiekkatekonurmimaton asentaminen on teettänyt paljon talkootöitä. Olkkolan koulussa on 45 oppilasta Porrassalmen, Olkkolanniemen ja Vatilän alueilta.

Anttolaan valmistui maisemasuunnitelma

Entinen kuntakeskus ja nykyinen Mikkelin kylä Anttolan kirkonkylä sai maisemasuunnitelman osana Anttola satamasi Saimaalla -hanketta. Suunnitelma esi-

teltiin 25.9. Hankkeen hakijana toimi Anttolan Maa- ja kotitalousseura, maise-
matalkoissa on tehty yhteistyötä muun muassa seurakunnan kanssa. Keskeistä
suunnitelmassa on sataman kehittäminen ja näkymien avaaminen poistamalla
pusikoita.

Otavan lähipalvelukeskus kysyi asukkaiden toiveita

Mikkelin Otavan lähipalvelukeskus kyläosuuskunta on tuottanut palveluja kylä-
läisille sekä työllistänyt kyläläisiä jo vuodesta 1997 lähtien. Osuuskunnalla on
toimipiste kylän keskustassa. Siinä on postipalvelut, kaupungin lähipalvelupiste,
lahjatavaramyynti, kirppis, kahvio, lääkkeiden toimitus, omahoitopiste, lääkärin
ja jalkahoitajan vastaanotto, tietokone ja nettiyhteys ja kopiopalvelut. Lisäksi
osuuskunta tarjoaa kodinhoitoapua, siivousta, asiointiapua ja mökkitalokkaripal-
veluja.

Osana Lähis lähemmäs -hanketta kylän kaikkiin talouksiin on lähetetty asukas-
kysely. Kyselylomakkeita voi vielä palauttaa Lähiksen postilaatikkoon.

Jäsky vaikuttaa

Jäsky ajaa jäsentensä ja Etelä-Savon kylien asiaa maakunnassa esimerkiksi Laa-
jakaista kaikille ja monien muiden hankkeiden ohjausryhmissä, Ruralian neuvot-
telukunnassa ja maakunnan vesienhuoltotyöryhmässä sekä valtakunnallisesti
Suomen kylätoiminta ry:n ja maa- ja metsätalousministeriön työryhmissä.

Jäskyä on nyt kutsuttu mukaan myös Etelä-Savon suurpetoneuvottelukuntaan ja
Etelä-Savon maaseudun kehittämisohjelman seurantaryhmään. Aktiivisten jä-
senten avulla pystymme tuomaan näihin työryhmiin näkemyksiä ja tietoa. Ota
yhteyttä!

Maksa jäsenmaksu, jäsenissä on yhdistyksen voima!

- Jäskyn jäsenmaksuun sisältyy MaaseutuPlus-lehden tilaus (6 numeroa
vuodessa, arvo 30 euroa!).
- Kyläyhdistyksille tarjotaan ilmaista kotisivutilaa Jäskyn internetsivujen
yhteydessä ja apua sivujen suunnittelemisessa ja päivittämisessä.
- Suomen kylätoiminta ry tarjoaa ilmaista lakimiesapua kyläyhdistyksille
(ensimmäinen neuvonta, tarkemmin kyläasiamieheltä).

Jäsenmaksu vuodelle 2010 on henkilöjäsenille 15 euroa, yhdistyksille 35 euroa
ja kannattajajäsenille (kunnille ja yrityksille) 100 euroa.

Maksut tilille 527104-4261890, Järvi-Suomen kylät ry.

Värvää lisää jäseniä!

Kyläkirjeen sisältö:

Voimistuvat kylät koulutus 8.-9.10.2010.....	1
Maatalousympäristö esillä Mikkelissä 11.10.....	2
Johda ja vaikuta	3
Kutsu syyskokoukseen 20.11.2010.....	3
LOKAALI juhlaseminaari kokosi paikallistoimijat.....	4
Osikonmäen kylä lahjoittaa älytaulun koululle	6
Olkkolaan monipuolinen liikuntapaikka	6
Anttolaan valmistui maisemasuunnitelma	6
Otavan lähipalvelukeskus kysyi asukkaiden toiveita	7
Jäskey vaikuttaa.....	7
Maksa jäsenmaksu, jäsenissä on yhdistyksen voima!	7

- Ilmoittaudu Jäskyn kyläosoitteistoon ja sähköpostilistalle, lähetä viesti osoitteella:
henhaus@gmail.com**
- Ilmoita osoitteenmuutoksista**
- Ilmoita kylän tapahtumat Jäskyn toimintakalenteriin**